

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/teksty/101085,Nowy-porzadek-Umowa-o-wspolpracy-pomiedzy-Departamentem-I-Ministerstwa-Spraw-Wew.html>

Kolorowy, metalowy znaczek służący do przypinania do kłapy marynarki w postaci dwóch flag: Stanów Zjednoczonych i Polski (z orłem w koronie). Dokumentacja pt. "Preparing for martial law: Through the eyes of col. Ryszard Kukliński" przekazana przez Centralną Agencję Wywiadowczą (CIA) do zasobu archiwalnego Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie

ARTYKUŁ

Nowy porządek. Umowa o współpracy pomiędzy Departamentem I Ministerstwa Spraw Wewnętrznych a CIA

OKRES HISTORYCZNY

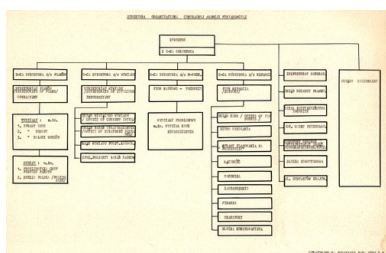
(1980-1990) Epoka Solidarności

Autor: WITOLD BAGIEŃSKI 22.05.2023

Po wyborach w czerwcu 1989 r. i utworzeniu rządu Tadeusza Mazowieckiego

założenia polityki wewnętrznej i zagranicznej kraju uległy zmianie. Po rozluźnieniu więzi ze Związkiem Sowieckim rozpoczęły się kontakty z wywiadem Stanów Zjednoczonych.

Elementem procesu transformacji były głębokie zmiany w organach bezpieczeństwa i wywiadzie, które w ostatecznym rozrachunku doprowadziły do zlikwidowania peerelowskiego MSW i utworzenia Urzędu Ochrony Państwa. Równocześnie doszło w tym okresie do odwrócenia sojuszy. Po rozluźnieniu więzi ze Związkiem Sowieckim rozpoczęły się kontakty z wywiadem Stanów Zjednoczonych.

Schemat struktury CIA
opracowany przez pion
analityczny wywiadu MSW w
latach sześćdziesiątych lub
siedemdziesiątych XX w. (z
zasobu IPN)

Portugalski łącznik

2 maja 1990 r. doszło do wydarzenia, które jeszcze przed rokiem byłoby nie do pomyślenia. Tego dnia w hotelu „Tivoli Lisboa” w Portugalii miało miejsce pierwsze robocze spotkanie oficerów Departamentu I MSW z delegacją CIA. Doszło do niego z inicjatywy strony amerykańskiej i stało się ono początkiem długoletniej współpracy, która mimo różnych przekształceń wewnątrz polskich służb trwa do dziś.

Po rozluźnieniu więzi ze Związkiem Sowieckim

rozpoczęły się kontakty z wywiadem Stanów Zjednoczonych.

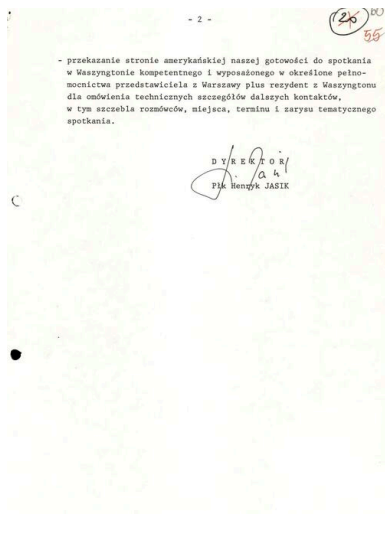
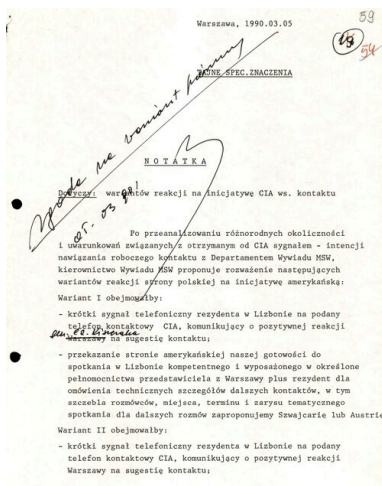
Początkowo obie strony podchodziły do siebie z dużą ostrożnością. Kiedy 1 marca 1990 r. wysoki rangą oficer CIA pojawił się w Ambasadzie RP w Lizbonie, by wy badać możliwości nawiązania kontaktu z Polakami, został potraktowany przez pracującego w niej oficera bardzo nieufnie. Jednak po zameldowaniu o tej niespodziewanej wizycie do Warszawy, otrzymał on polecenie zadzwonienia pod otrzymany od amerykańskiego gościa numer telefonu i przygotowania gruntu pod spotkanie.

**Ulotka reklamowa hotelu „Tivoli”
w Lizbonie (z zasobu IPN)**

Spotkanie w Magdalence

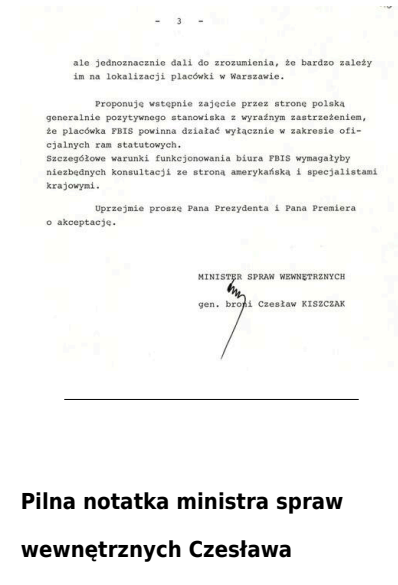
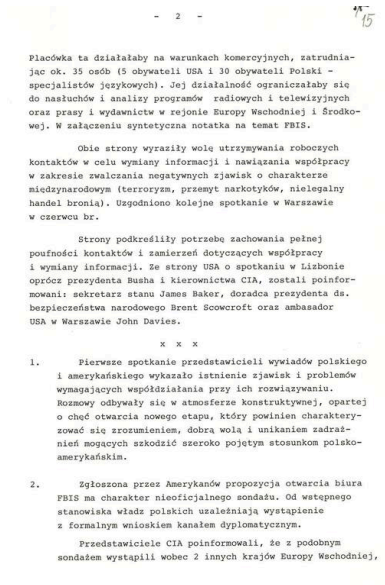
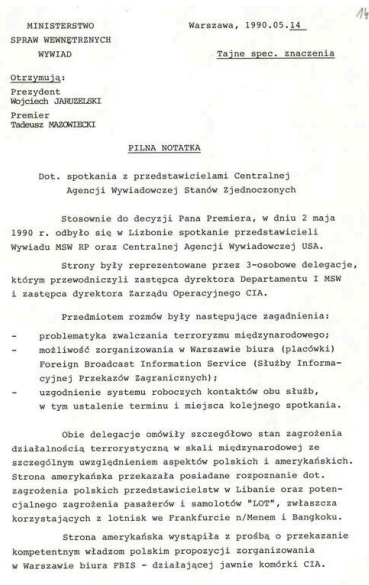
Ze względu na delikatność sprawy oraz konieczność zachowania jej w ścisłej tajemnicy krąg wtajemniczonych osób był niewielki. Oprócz kilku oficerów z kierownictwa Departamentu I MSW wiedział o niej minister spraw wewnętrznych, który poinformował premiera Mazowieckiego, uzyskując jego aprobatę dla podjęcia rozmów. Przygotowania do spotkania były otoczone w wywiadzie MSW głęboką tajemnicą, a najważniejszą korespondencję i pisma przygotowywano jedynie w pojedynczych egzemplarzach.

Notatka dyrektora Departamentu I MSW płk. Henryka Jasika z propozycjami wariantów spotkań z delegacją CIA (z zasobu IPN)

Notatka dyrektora Departamentu I MSW płk. Henryka Jasika z propozycjami wariantów spotkań z delegacją CIA (z zasobu IPN)

Druga runda rozmów z delegacją CIA miała miejsce w Polsce pomiędzy 28 czerwca a 3 lipca. Główna część dyskusji z Amerykanami odbyła się w willi MSW w Magdalence k. Warszawy i uczestniczyła w niej już większa liczba osób. Z końcem lipca 1990 r. Departament I, podobnie jak całe wywodzące się z PRL MSW, został rozwiązany. Od 1 sierpnia działał już UOP, w ramach którego powołano Zarząd Wywiadu.

Pilna notatka ministra spraw wewnętrznych Czesława

**Pilna notatka ministra spraw
wewnętrznych Czesława
Kiszczaka na temat spotkania
delegacji wywiadu MSW i CIA w
Lizbonie (z zasobu IPN)**

**Pilna notatka ministra spraw
wewnętrznych Czesława
Kiszczaka na temat spotkania
delegacji wywiadu MSW i CIA w
Lizbonie (z zasobu IPN)**

**Kiszczaka na temat spotkania
delegacji wywiadu MSW i CIA w
Lizbonie (z zasobu IPN)**

*** * ***

Przez wiele lat dokumentacja dotycząca początkowego etapu nawiązywania kontaktów z CIA była niedostępna dla badaczy. W 2017 r. Teczka Sprawy Tematycznej kryptonim „Dialog” została odtajniona w ramach likwidacji tzw. Zbioru Zastrzeżonego.

Więcej interesujących materiałów na profilu Archiwum IPN

COFNIJ SIĘ